

Posudek vedoucího diplomové práce

Název práce: Pojetí lidských práv v Čečenské republice a v okolních zemích mezi lety 2009–2019

Autor práce: Bc. Anna Roštinská DiS

Obor studia: Etika v sociální práci

Posudek vypracoval: dr. Ján Mišovič, CSc.

Datum: 27. 04. 2021

Autorka si v rámci teoreticky koncipovaného textu, rozčleněného do pěti kapitol, zvolila náročné a neobvyklé téma. Zabývá se pojetím lidských práv v jedné ze zemí islámského světa, v kontextu náboženských a právních předpisů a zvyklostí a v návaznosti na to etickým rozбором hlavních oblastí, spojených s dodržováním lidských práv v Čečenské republice. Vychází z definování a charakteristiky základních mezinárodních dokumentů, vymezujících lidská práva, jako např. Charty Organizace spojených národů a dalších navazujících dokumentů. Téma uzavírá pohled křesťanství na lidská práva.

Druhá kapitola se věnuje chápání lidských práv v islámských zemích. Východiskem je islámská deklaráce lidských práv a na to navazuje rozbor právního systému muslimského náboženství a jeho pramenů.

Třetí kapitola se věnuje sociální práci v kontextu muslimských zákonů. Bilancuje pojetí islámské charity v dějinách, jednotlivé stránky dobročinnosti, s důrazem na povinnou almužnu určenou chudým. Motivy podporující dobročinnost mají v převážné míře náboženský charakter, ale jsou podněcovány rovněž snahou po spravedlnosti, spojenou s odmítáním sociálního znevýhodňování.

Zajímavá je část věnovaná čečenské společnosti. Geografické podmínky, v nichž toto etnikum žije, formovaly specifičnost způsobu jejich života a vypěstovaly neustálou připravenost k obraně, schopnost vyrovnat se se životem v horském prostředí a oceňovat svobodu. To vše na pozadí dominující sufijské formy islámu.

Závěrečná kapitola se soustřeďuje na uplatňování sociálních práv v Čečensku. Vymáhání práva v oblasti severního Kavkazu je podmíněno historickou neexistencí států nebo státního zřízení v našem slova smyslu. Na dodržování práva tradičně dohlížely místní kmeny a usilovaly o zachování cti v očích druhých i prostřednictvím krevní msty. Významnou oblastí, spojenou s uplatňováním práva jsou práva žen. V těchto i dalších oblastech vládne „schizofrenie“ mezi platností zákonů Ruské federace a uplatňováním prvků práva šaria. Týká se to i sexuálních a jiných menšin. Jinou významnou příčinou porušování lidských práv v Čečensku jsou válečné konflikty a aktivity odbojových skupin. Hlavní oblasti porušování lidských práv jsou v závěru rozebírány z pohledu teorie etiky účasti, teorie utilitarismu a pohledem etiky svědomí.

Autorka plasticky ilustrovala historické, kulturní, geografické a geopolitické vlivy a jejich dopady na dodržování lidských práv v oblasti severního Kavkazu, roli islámu, odlišnosti od evropského chápání lidských práv a s tím související rozpory. Stanovený cíl naplnila a práci doporučuji k obhajobě.

Ján Mišovič

